K některým aktuálním daňovým problémům a novinkám

V této informaci si Vás dovolujeme upozornit na některé aktuální informace daňové správy a na problémy s uplatněním daňového zvýhodnění na dítě a s rozšířením povinnosti podávat např. daňová přiznání „elektronicky“. Dále seznamujeme se schválením novely zákona o dani z nemovitých věcí (od 1.1.2016, ale částečně již v průběhu roku 2015) a projednáváním novely zákona o investičních pobídkách, která zřejmě bude schválena s účinností od 1.5.2015.

Komentáře daňové správy ke změnám od 1.1.2015

Daňová správa, např.:

- dne 10.12.2014 (aktualizováno 19.12.2014) zveřejnila ***Přehled nejdůležitějších změn pro občany v gesci MF pro rok 2015*** (dostupno zde)
- dne 16.12.2014 se vyjádřila k ***nejdůležitějším změnám v daních z příjmů*** a dne 6.1.2015 zveřejnila ***přehled změn u DPH*** - dostupno zde. Na uvedeném místě byla zveřejněna např. i informace k promíjení příslušenství daně od 1.1.2015.
- dne 22.12.2014 zveřejnila ***přehled hlavních změn v DPH*** – dostupno zde.
- dne 9.1.2015 resp. 16.1.2015 se vyjádřila k uplatnění daňového zvýhodnění na dítě resp. k uplatnění školkovného - dostupno zde
- ke změnám v daňovém řádu od 1.1.2015 se vyjádřila 18.12.2014 – dostupno zde
- k možnostem prominutí některého příslušenství se vyjádřila 16.12.2014 – dostupno zde
- k rozšíření povinné „elektronické“ komunikace se vyjádřila 18.12.2014 – dostupno zde
- k elektronickému podávání ve věcech DPH od 1.1.2015 se vyjádřila 14.1.2015 – dostupno zde.

K daňovému zvýhodnění na dítě

Daňová správa ve výše zmíněné informaci z 9.1.2015 komentuje odstupňovanou výši daňového zvýhodnění na dítě, např. se vyjadřuje k uplatnění daňového zvýhodnění u dětí druha a družky, které mají z předchozího vztahu. Řešení navrhované daňovou správou by např. znamenalo, že má-li druh z předchozího vztahu 2 děti a družka také dvě děti, že každý si uplatní své dvě děti (o tom není sporu), avšak jak druh, tak družka pouze ve výši na prvé a druhé dítě, nikoli tedy 1x na prvé dítě + 1x na druhé + 2x na třetí a další dítě. Domnívám se, že toto řešení nemá oporu v zákoně o daních z příjmů, do kterého bylo právě pro tyto účely s účinností od 1.1.2015 vloženo (§ 35c odst. 1): *"Je-li v jedné společně hospodařící domácnosti vyživováno více dětí, posuzují se pro účely tohoto ustanovení dohromady."*

Podle mého názoru informace daňové správy uvedenou větu nebere v úvahu. Pokud však zaměstnavatel nechce v uvedeném případě riskovat spor se správcem daně, bylo by vhodné doporučit, aby postupoval dle vyjádření daňové správy – zaměstnanci přitom může doporučit, aby si za rok 2015 podal daňové přiznání a uplatnil v něm daňové zvýhodnění dle svého uvážení i ve výši na třetí a další dítě (riziko by se přeneslo na zaměstnance).

Pokud se však v uvedeném případě bude zaměstnavatel řídit právním názorem daňové správy (podle mého názoru tedy nebude respektovat větu doplněnou do § 35c odst. 1) riskuje, že se bude zaměstnanec domáhat uplatnění daňového zvýhodnění v částkách na třetí a další dítě. Zaměstnanec může využít § 237 daňového řádu, tj. nejprve požádat zaměstnavatele o vysvětlení (ten by mu odpověděl, že postupuje dle informace GFŘ) a následně podat stížnost finančnímu úřadu na

zaměstnavatele. Správce daně by zřejmě stížnosti nevyhověl a nezbylo by, než věc řešit soudní cestou. Dalším rizikem je soukromoprávní žaloba zaměstnance na zaměstnavatele, že mu nevyplácí mzdu v zákonné výši.

K povinné „elektronické komunikaci“

U subjektů se zpřístupněnou datovou schránkou je od 1.1.2015 problémem ustanovení § 72 odst. 4 daňového řádu, podle kterého je nutné v letošním roce (týká se např. daňového přiznání k dph za prosinec 2014) např. daňová přiznání podávat pouze způsobem uvedeným v § 71 odst. 1 daňového řádu, tj.:

- prostřednictvím EPO (dostupno zde), avšak
  - opatřené elektronickým způsobem
  - „podepsané přístupovým heslem do datové schránky“
- prostřednictvím datové schránky.

Bude-li dodržen uvedený postup, bude daňové přiznání podáno správným způsobem (ve smyslu daňového řádu). Problémem však je, zda je za správné považovat i ten postup, kdy je přiznání podáno prostřednictvím EPO „nepodepsané“ a následně do 5 dnů písemně potvrzené – takové podání má dle § 71 odst. 3 stejné účinky jako podání dle § 71 odst. 1 a mělo by tedy být bezvadné; možnost takového postupu však daňová správa ve výše uvedené informaci k rozšíření povinné „elektronické“ komunikace z 18.12.2014 nepotvrdila a tak bylo možno se setkat s výkladem, že následné písemné potvrzení „nepodepsaného“ přiznání podaného prostřednictvím EPO bude nedodržením povinné elektronické formy, které bude pokutováno částkou 2 tis. Kč.

Zdá se, že uvedený názor (že následné písemné potvrzení dle § 71 odst. 1 není v souladu s § 72 odst. 4 daňového řádu) bude přehodnocen – viz např. výše uvedená informace k elektronickému podávání ve věcech DPH od 1.1.2015 z 14.1.2015, která tuto možnost nadále uvádí (bez upozornění, že plátci se zpřístupněnou datovou schránkou takto postupovat nemusí). Přesto bych všem plátcům dph se zpřístupněnou datovou schránkou doporučil (aby se zcela vyloučilo riziko postihu za nedodržení formy), aby daňové přiznání k dph za prosinec či čtvrté čtvrtletí podali postupem dle § 71 odst. 1 daňového řádu (tedy „podepsané“ či přes datovou schránku). Toto platí i pro plátce, kterým zpracovává daňové přiznání zástupce, který má zpřístupněnu datovou schránku.

Jedná-li se o plátce, který nemá datovou schránku zpřístupněnu, a musí podle § 101a zákona o DPH podávat daňové přiznání elektronicky (např. z důvodu elektronického podávání výpisu z evidence plnění v režimu přenesení daňové povinnosti dle § 92a), toto podání lze bez rizika podat „nepodepsané“ a následně potvrdit dle § 71 odst. 3 daňového řádu.

Ke schvalovaným změnám

Včera Poslanecká sněmovna schválila novelu zákona o dani z nemovitých věcí od 1.1.2016, a to ve znění pozměňovacích návrhů Senátu – Senát prosadil zachování stávajícího zdanění (či nezdanění) rybníků i pro rok 2016 a dále to, že výjimka, kdy nebude předepsána pokuta za opožděné tvrzení daně pro pozdní podání daňového přiznání na nižší daňovou povinnost se uplatní již od data vyhlášení novely ve Sbírce zákonů. Novelu ještě musí podepsat prezident, ale lze očekávat, že nejpozději během února bude novela vyhlášena ve Sbírce zákonů.

Poslanecká sněmovna také projednala ve 2. čtení novelu zákona o investičních pobídkách (novelizuje i zákon o daních z příjmů), která měla původně nabýt účinnosti od 1.1.2015. V rámci pozměňovacích návrhů byl navržen posun účinnosti na 1.5.2015, takže lze očekávat tuto účinnost uvedené novely (musí ji však schválit Poslanecká sněmovna ještě ve třetím čtení a následně Senát a prezident).

Závěrem si dovolujeme upozornit, že jsme pro Vás již připravili aktuální nahrávky přednášek věnovaných daňovým změnám – více informací ZDE

Ingrid a Pavel Běhounkovi
21.1.2015